

MIN. SPR. WOJSK.
DEPARTAMENT I MOBILIZACYJNO - ORGANIZACYJNY
SEKCJA REGULAMINÓW I WYSZKOLENIA.

J.-6.

Program szkół fachowego kształcenia oficerów i podoficerów jazdy

WARSZAWA — 1919
KSIĘGARNIA WOJSKOWA.

MIN. SPR. WOJSK.
DEPARTAMENT I MOBILIZACYJNO - ORGANIZACYJNY
SEKCJA REGULAMINÓW I WYSZKOŁENIA.

J.-6.

Program szkół fachowego kształcenia oficerów i podoficerów jazdy

WARSZAWA — 1919
KSIĘGARNIA WOJSKOWA.

30

CM

314484

Zatwierdzony przez Ministra Spraw
Wojsk. (pismo Sekcji Regul. i Wy-
szkolenia № 687 z dnia 3/XI, 1919 r.)

Zakłady Graficzno-Wydawnicze „Książka“
Warszawa, Mirowska № 16, telef. 190-93.

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. Dł nr 139 /2011/ CM

Celem podniesienia poziomu fachowego wy-
szkolenia jazdy, ustanawia się „Szkoly oficerów
jazdy“ i „Centralny Obóz szkół podoficerów Jazdy“.

SZKOŁY OFICERÓW JAZDY.

1) Ilość, miejsce i nazwa:

- a) Szkoła oficerów jazdy w Starej Wsi,
- b) Szkoła oficerów jazdy w Tarnowie,
- c) Szkoła oficerów jazdy w Przemyśle.

2) Przydział:

Szkoła oficerów jazdy w Starej Wsi dla:

- 1 p. Szwoleżerów
- 1 p. Dragonów
- 4 p. Ułanów
- 7 p. „
- 10 p. „
- 11 p. „
- 13 p. „
- 6 oficerów z artylerji konnej.

Szkoła oficerów jazdy w Tarnowie dla:

2 p. Szwoleżerów

2 p. Dragonów

3 p. "

1 p. Ułanów

3 p. "

6 p. "

8 p. "

9 p. "

6 oficerów jazdy wielkopolskiej.

Szkoła oficerów jazdy w Przemyśle dla:

2 p. Ułanów

5 p. "

12 p. "

14 p. "

4 p. dragonów (z arm. gen. Hallera)

Jazdy tatarskiej

6-ciu oficerów jazdy wielkopolskiej.

3) Frekwentanci.

Z każdego pułku szwoleżerów, ułanów i z jazdy tatarskiej po 5, z innych pułków jazdy po 3, z pułków jazdy wielkopolskiej 12 oficerów (od podporucznika do rotmistrza włącznie), którzy pragną służyć zawodowo w armji.

Frekwentanci liczą się na etacie swego pułku, do którego wracają po ukończeniu szkoły.

4) Obsadzenie.

a) S. O. J. w Starej Wsi:

Dowódca szkoły: Pułkownik *Rudolf Bohdan*,
 Zastępca: Ppułkownik *Wolbek-Raina*,
 Instruktorzy: Rotmistrz *Władysław Bzowski*,
 „ „ *Konstanty Jakowlew*,

b) S. O. J. w Tarnowie:

Dowódca szkoły: Ppułkownik *Poraj Zakiej*,
 Zastępca: Major *Stanisław Breza*,
 Instruktorzy: Rotmistrz *Leon Jan Budewic*,
 „ „ *Jan Kossak* .

c) S. O. J. w Przemyśle:

Dowódca szkoły: Ppułkow. *Franciszek Adamowicz*,
 Zastępca: Ppułkow. *Włodzimierz Wołkowiński*
 Instruktorzy: Rotmistrz *Stefan Dembiński*,
 „ „ *Stanisław Iłowicki*,

Personel instrukcyjny liczy się również na etacie swych pułków.

Przydział oficerów instrukcyjnych jest przydziałem stałym.

5) Czas trwania kursów.

5 miesięcy.

6) Początek kursów:

Z dniem 15 września 1919 r.

PROGRAM SZKÓŁ OFICERÓW JAZDY.

(Kurs 5-cio miesięczny)

Szkoły oficerów Jazdy zostały utworzone w tym celu, by młodszy oficerowie Jazdy polskiej mogli:

1) Poznać jednolite przepisy i regulaminy, obowiązujące w armji polskiej i praktycznie je przerobić.

2) Zapoznać się z praktyką instruktorską w mustrze formalnej i praktycznej, oraz z jednolitemi zasadami wychowania i kształcenia żołnierza polskiego.

3) Zaznajomić się z zasadami służby wewnętrznej i garnizonowej, obowiązkami podoficerów frontowych i funkcyjnych (gospód) i zasadami służby oficera.

4) Pogłębić i utrwalić wiadomości teoretyczne z dziedziny wiedzy wojskowej, oraz nauki o koniu.

5) Poznać system gospodarki i administracji w armji polskiej, zwłaszcza najbardziej oszczędnej i celowej gospodarki ekwipunkowej i mundurowej, nauczyć się dbać o żołnierza.

6) Wyćwiczyć się w jeździe konnej zarówno terenowej, jak i maneżowej, przy równoczesnych ćwiczeniach w pokonywaniu przeszkód.

7) Uzyskać pełne zrozumienie mechaniki konia zarówno w ruchu jak i w skoku, oraz poznać główne zasady ujeżdżania konia.

Wyszkolenie oficerów w szkołach oficerskich jazdy trwa 5 miesięcy.

Po ukończeniu szkoły frekwentanci zostaną przydzieleni na przeciąg jednego miesiąca do obozu ćwiczebnego jazdy w Przemyśle, gdzie odbędą kurs praktyczny, jako taktyczni dowódcy szwadronów i plutonów, poczem następuje ich powrót do pułku.

Nauka teoretyczna.

Czas trwania nauki 20 tygodni. Tygodniowo
18 godzin (dziennie 3 g.)

PRZEDMIOTY NAUKI	godzin tygod- niowo	Ogół- łem	Wykłady
Taktyka i służba polowa	3	60	Dowódca szkoły lub jego zastępca
Służba garnizonowa i war- townicza	—	10	
Regulamin musztry jazdy	2	40	"
Postępowanie honorowe i sądy honorowe . .	—	5	"
Terenoznawstwo	1	20	"
Zasady służby, służ. we- wnętrzna i kaw. . . .	—	30	Nauczyciel konnej jazdy
Nauka o broni i przepisy strzeleckie	—	10	
Umocnienia polowe . .	1	20	Oficer piechoty przydzielony z miej- scowego garnizonu
Nauka walki pieszej . .	1	20	
Stylistyka wojskowa i służ- by adjut.	—	10	jeden z adjut. garn.
Zasady administr. i ra- chunkow. wojsk. . . .	—	10	jeden z płatn. garn.
Nauka o koniu	2	40	jeden z weter. garn.
Dyscyplinarne przepisy karne. Zas. kodek. woj- skowego, artykuły wo- jenne. Przepisy o zaża- leniach	—	10	Wykłady wygł. przez ofic. K. S. w tym celu na pewien czas odkom.

Oficerów, którzy mają wyklądać w szkołach oficerów jazdy, nie wchodzących jednak w skład tych szkół, wyznaczy odnośne D. O. G., na obszarze którego dana szkoła oficerska jazdy się znajduje.

I. ZAKRES NAUKI POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW.

1) Taktyka i służba polowa.

Taktyka 3 głównych broni osobno i we współdziałaniu, z wyszczególnieniem taktyki i znaczenia jazdy w wojnie obecnej oraz z uwzględnieniem głównych zarysów organizacji armji.

Współdziałanie broni, boje nocne, leśne, boje o miejsca zaludnione; o wojnie górskiej, pozycyjnej i małej.

Wyrobienie zrozumienia dla operacji wojennych w wyższym stylu z punktu widzenia oficera wywiadowcy, przy szczególnem podkreśleniu służby wywiadowczej; liczne zadania (aplikacje) w zakresie do brygady i dywizji jazdy włącznie.

Sporządzanie meldunków.

W służbie polowej pełna znajomość regulaminu, z naciskiem na służbę wywiadowczą i służbę ubezpieczeń, zastosowanie przepisów do zadań na mapie i w terenie. 2 razy na tydzień

wyjazdy w teren celem omówienia i rozwiązania zadania w terenie.

Poniżej podaje się szereg zadań, które dowódcy szkół przerobią z frekwentantami w ciągu kursu szczegółowo w terenie, łącząc i stosując przy tem w ramach rozwiązania taktycznego — przepisy służby polowej i regulaminu musztry.

- 1) Pluton jako straż przednia.
- 2) Pluton jako straż tylna.
- 3) Pluton jako ubezpieczenie flanki.
- 4) Pluton jako oddział wywiadowczy.
- 5) Pluton jako oparcie dla patroli wywiadowczych.
- 6) Wywiady poszczególnych obiektów (grzbie-
tu, lasu, miejscowości i t. d.)
- 7) Pluton w służbie forpocztowej.
- 8) Pluton jako flanką ofensywną.
- 9) Pluton jako flanką defensywną.
- 10) Pluton jako jednostka samodzielna (mała
wojna).
- 11) Spieszanie do walki pieszej.
- 12) Atak plutonu spieszonego i opanowanie
punktu oporu.
- 13) Obsadzenie i utrzymanie punktów oporu.
- 14) Atak i obsadzenie przejścia przez rzekę.
- 15) Obsadzenie i obrona przejść przez rzekę.
- 16) Wszystkie fazy walki pieszej w najroz-
maitszych terenach i okolicznościach.
- 17) Pluton zasłaniający kolumnę piechoty:

- a) w marszu,
- b) w czasie postoju,
- c) przez nawiązanie kontaktu ze strażami przednimi,
- d) przez zesłanianie flanki,
- e) przez zasłanianie tyłów.
- 18) Pluton przeprowadzający rekwizycje.
- 19) Pluton przeprowadzający zniszczenie obiektów.
- 20) Pluton atakujący piechotę.
- 21) Pluton atakujący jazdę.
- 22) Pluton atakujący baterję.
- 23) Pluton atakujący konwój.
- 24) Pluton przeprowadzający napad.
- 25) Pluton urządzający zasadzkę.
- 26) Pluton jako eskorta konwoju.

SZWADRON.

- 1) Szwadron jako straż przednia.
- 2) Szwadron jako straż tylna.
- 3) Szwadron jako detachemet, ubezpieczający flankę.
- 4) Szwadron wywiadowczy.
- 5) Wywiad linji, obsadzonej przez przeciwnika.
- 6) Zasłanianie gromadzących się sił własnych.
- 7) Łączność z lotnikami, zasłanianie sił własnych, zajmujących pozycję.

8) Zasłanianie oddziałów, zagrożonych z kierunku niebezpiecznego.

9) Szwadron zasłaniający w czasie walki własną flankę, jako flankę defensywną.

10) To samo, jako flankę ofensywną.

11) Szwadron współpracujący z karab. masz. jako grupa bojowa.

12) Współdziałanie z innemi rodzajami broni.

13) Obsadzenie odcinka w terenie.

14) Atak i obsadzenie punktu oporu, albo przejścia przez rzekę.

15) Obsadzenie i obrona punktu oporu, albo przejścia przez rzekę.

16) Szarża konna przeciwko jeździe, zarówno w formacjach zwartych jak i luźnych.

17) Szarża konna na piechotę.

18) Szarża konna na artylerję na pozycji.

19) Szarża i niepokojenie kolumny maszerującej.

20) Walka piesza we wszystkich fazach, w najrozmaitszych terenach.

21) Szwadron w służbie forpocztowej.

22) Szwadron jako osłona artylerji.

23) Rozwijanie się z cieśniny (defilé).

24) Szwadron przeprowadzający rekwizycję.

25) Szwadron przeprowadzający niszczenie obiektów.

26) Szwadron przeprowadzający napad.

27) Szwadron urządzający zasadzkę.

2) Służba garnizonowa i wartownicza:

Dokładna znajomość odnośnych przepisów i zastosowanie ich w praktyce.

3) Regulamin musztry jazdy.

Szczegółowa znajomość wszystkich przepisów dotyczących musztry, ćwiczeń bronią jako też i wyszkolenia żołnierza.

Dokładne zaznajomienie się z metodami postępowania instruktora przy wyszkoleniu rekruta, sekcji, plutonu i szwadronu, zarówno konno jak i pieszo.

4) Zasady służby, służba wewnętrzna i kawaleryjska.

Znajomość służby podoficera i oficera. Obowiązki podoficerów funkcyjnych (wachmistrza szefa, podoficera broni, podoficera furjera, podoficera mundurowego, podoficera kuchennego i sekcyjnego).

Obowiązki dowódcy plutonu (dokładnie).

Obowiązki dowódcy szwadronu „

Obowiązki dowódcy dywizji (ogólnie).

Obowiązki dowódcy pułku „

Dokładna znajomość wszystkich przepisów, odnoszących się do służby wewnętrznej w oddziałach jazdy.

Dokładna znajomość wszystkich przepisów, odnoszących się do obchodzenia się z koniem, siodłania i kiełznania konia, oraz pakowania siodła.

Dokładna znajomość przepisów umundurowania w poszczególnych wypadkach.

Główne zasady zachowania się oficerów przy rozmaitych okolicznościach.

5) Postępowanie honorowe i sądy honorowe.

Obowiązki stanu oficerskiego. Zachowanie się w zatargach na tle honorowym. Główne zasady i postępowanie sądów honorowych. Postępowanie przy rozstrzygnięciu zatargów z bronią w rękę. Kodeks honorowy.

6) Terenoznawstwo.

Wiadomości i pojęcia wstępne:

Czytanie map, używanych w armji polskiej; orjentowanie się według map w terenie.

Sporządzanie szkiców zarówno na podstawie map jak też i w terenie za pomocą busoli.

7) Nauka o broni i przeisy strzeleckie.

Znajomość wyczerpująca broni ręcznej, używanej w armji polskiej, umiejętność obchodzenia

się z bronią maszynową, używaną w armji polskiej.

O miotaczach min i granatów, o granatach ręcznych.

Podstawowe wiadomości o balistyce. Szczegółowa znajomość przepisów strzeleckich. Strzelanie z karabinu do tarczy.

8) Umocnienia polowe.

Znajomość wyczerpująca umocnień wojny ruchowej, pojęcie o umocnieniach wojny pozycyjnej.

9) Nauka walki pieszej.

Dokładna znajomość przepisów dla walki pieszej, przy zręcznem stosowaniu ich w praktyce. Umiejętność prowadzenia oddziałów jazdy w walce pieszej. Pełne zrozumienie zasad oraz formacji używanych w walce pieszej.

Wyczerpująca znajomość metod i postępowania instruktorów przy szkoleniu żołnierza w walce pieszej.

10) Stylistyka wojskowa i służba adjutanta.

Znajomość przepisów i głównych zasad korespondencji wojskowej.

11) Zasady administracji i rachunkowości wojskowej.

Elementarna znajomość odnośnych przepisów. Wiadomości wstępne o gospodarce wewnętrznej w oddziałach W. P. do pułku włącznie, ze szczególnem uwzględnieniem gospodarki mundurowej i żywnościowej.

12) Nauka o koniu.

Wyczerpująca znajomość anatomji i fizjologii konia. Szczegółowa znajomość wszelkich cech zewnętrznych zdrowego i chorego konia. Nauka o rasach koni i hodowli. Nauka o pielęgnowaniu konia i przepisach stajennych pod względem higieny konia. Nauka o karmieniu konia. Rozpoznawanie wieku konia.

Wyczerpująca znajomość kucia koni zarówno w teorji, jak i w praktyce.

Dokładna znajomość chorób końskich i głównych zabiegów leczniczych.

13) Dyscyplinarne przepisy karne. Zasady kodeksu wojskowego. Artykuły wojenne. Przepisy o zażaleniach.

Dokładna znajomość odnośnych przepisów oraz zastosowanie ich w praktyce na przykładach.

14) Ogólna wiedza wojskowa.

Poza wyżej wymienionemi przedmiotami nauki, będą wykładane jeszcze następujące przedmioty z zakresu ogólnej wiedzy wojskowej.

- 1) nauka o artylerji 10 godzin
- 2) „ o lotnictwie 5 „
- 3) „ o środkach łączności . 10 „

(Zakładanie i niszczenie linii telefonicznych, naprawa zniszczonych linii, urządzenie stacji podsłuchowych, ogólne pojęcie o radjotelegrafji, oraz o innych środkach łączności).

4) Nauka o niszczeniu środków łączności i komunikacji nieprzyjaciela, nauka o środkach wybuchowych—10 godzin.

5) Szczególne środki walki (czołgi, miotacze, ogień i t. d.)

Dowódcy poszczególnych szkół wejdą w porozumienie z odnośnemi władzami miejscowemi, celem urządzenia wykładów z powyżej podanych przedmiotów w okresie końcowym szkół.

Pozatem poczynią dowódcy szkół starania celem umożliwienia frekwentantom nieobowiązkowej nauki języka francuskiego.

II. Jazda konna.

Czas trwania nauki 20 tygodni, tygodniowo 18 godzin (dziennie 3 godziny).

Cel: wyszkolenie zręcznego, odważnego jeźdźcy, który w każdym terenie i w każdym chodzie posiada pełną władzę nad koniem.

Wyszkolenie instruktora fachowca, posiadającego pełną znajomość metody i postępowania w szkoleniu żołnierza w jeździe konnej i w ujeżdżaniu młodych koni.

Całkowite zrozumienie mechaniki konia we wszystkich chodach, przy skokach i przy wspinaniu (zsuwaniu) się konia po stromych pochyłościach.

Każdy frekwentant posiada trzy konie: 1 własnego, 1 służbowego, — oba przywozi ze sobą z pułku; 3-go zaś konia — młodą nieujeżdżoną remontę dostarczy VIII Dep. M. S. Wojsk.

Dowódcy szkół (nauczyciele konnej jazdy) wejdą w porozumienie z odnośnymi D. O. G., celem dostarczenia materiału dla budowy przeszkód oraz urządzenia odpowiedniego placu ćwiczeń dla konnej jazdy.

III. Ćwiczenia praktyczne.

Czas trwania nauki 20 tygodni, tygodniowo 6 godzin (dziennie 1 godzina). Ćwiczenia praktyczne obejmują:

- a) ćwiczenia w robieniu lanca i szablą,
- b) ćwiczenia karabinem i strzelanie na strzelnicy,

c) szermierkę (szkołą włoską na szable).

Przy układaniu rozkładu zajęć dowódcy szkół wyznaczają jedną godzinę dziennie na ćwiczenia praktyczne. Szczegóły ustalą sami w podanym zakresie.

Potrzebną ilość lanc, karabinów, naboji, oraz przybory do szermierki dostarczy VII Dep. M. S. Wojsk. Do ćwiczeń szablami używają frekwentanci szabel własnych.

Celem ćwiczeń praktycznych jest:

ad a) wyrobienie siły; zręczności oraz opanowanie w praktyce wszystkich chwytów, pchnięć i cięć białą bronią, przepisanych regulaminem musztry.

ad b): podniesienie sprawności strzeleckiej

ad c): zaznajomienie się z głównymi zasadami walki na szable według szkoły włoskiej.

Sprawa nauczycieli szermierki będzie uregulowana przez G. I. J.

IV. Wskazówki ogólne.

Szkoły oficerskie jazdy dzielą się stosownie do brygad na dwie klasy. Nauka teoretyczna i konnej jazdy odbywa się dla każdej klasy oddzielnie; o ile jedna klasa ma przed południem teorię, to druga klasa w tym samym czasie jeździ i naodwrot. Zasadniczo ilość uczniów w jednej klasie nie powinna przekraczać liczby 20.

Etat szkół oficerskich jazdy: załącznik.

Dowódcy szkół oficerskich jazdy posiadają prawa dowódcy pułku.

Szkoły oficerskie jazdy podlegają: organizacyjnie i pod względem wyszkolenia Generalnemu Inspektoratowi Jazdy oraz w drodze służbowej przez oficera sztabowego Insp. Jazdy, dowódcom D. O. G., w których obszarze się znajdują, pod względem gospodarczym i administracyjnym—odnośnym D. O. G-nych.

Dowódcom brygady Jazdy przysługuje prawo przeglądu oficerskiej szkoły jazdy swojej brygady, za poprzednim zasięgnięciem pozwolenia G. I. J.

Rozkazy co do przydziału oficerskich szkół jazdy pod względem gospodarczym i rachunkowym wydadzą odnośnie D. O. G. we własnym zakresie.

Po rozpoczęciu kursu wymiana oficerów może nastąpić tylko z powodu słabości albo w wypadkach, godnych szczególnego uwzględnienia i to wyłącznie tylko w pierwszym miesiącu po rozpoczęciu kursu.

Wszelki ubytek oficerów po 15 października nie będzie zastąpiony.

Wszelkie zmiany osobiste mogą nastąpić tylko za poprzednią zgodą G. I. J.

Udzielanie urlopów zarówno instruktorom, jak i uczniom w czasie trwania kursu jest wzbronione. Wyjątek stanowią urlopy w czasie świąt

oraz w wypadkach szczególnej wagi, jak np. wypadek śmierci w najbliższej rodzinie i t. p.

W czasie trwania kursu ani instruktorzy ani też uczniowie nie mogą być pociągani do jakiegokolwiek służby garnizonowej, jako inspekcijni, sędziowie i t. d.

Dowództwo szkoły prowadzi dokładną ewidencję każdego ucznia, zawierającą spostrzeżenia dotyczące postępów i charakteru frekwentantów, ogólnego zachowania się w służbie i poza służbą, ambicji, pilności i pracowitości oraz uzdolnienia każdego z frekwentantów w zakresie ogólnym—w szczególności zaś jego uzdolnienia praktycznego, jako jeźdźca i jako instruktora.

Po ukończeniu szkoły odbędzie się przegląd szkół przez G. I. Jazdy oraz ustalenie kwalifikacji.

Kwalifikacje mogą opiewać:

do służby w jeździe	szczególnie	uzdolniony	
"	"	"	uzdolniony
"	"	"	nie nadaje się.

Frekwentanci, którzy ukończą szkołę jako nie nadający się do służby w jeździe, będą oddani do dyspozycji M. S. Wojskowych celem przeniesienia ich do innych rodzajów broni, lub w stan rezerwy. W wypadkach, godnych szczególnego uwzględnienia może G. I. J. zezwolić na powtórzenie kursu.

O ile ilość dni, opuszczonych przez frekwentantów w ciągu kursu, przekracza liczbę 28 (4 tygodnie) — kurs nie liczy się, jako odbyty, frekwentant nie uczęszcza nadal do szkoły, lecz wraca wówczas do pułku.

Powyższe postanowienia uważać należy za prowizoryczne. D-twa szkół przedłożą po ukończonym kursie G. I. Jazdy swoje spostrzeżenia i ewentualne wnioski co do zmian organizacji etatu oraz programu szkół, celem uwzględnienia ich przy organizacji następnych szkół oficerskich Jazdy.

CENTRALNY OBÓZ SZKÓŁ PODOFICERÓW JAZDY.

1) Nazwa, miejsce.

Centralny obóz szkół podofic. jazdy w Przemyśle.

2) Obsadzenie.

Dowódca obozu: *Pułkownik Stefan Kasprzycki.*
Zastępca: *Major Bohdan Dąbrowski.*

Dowódca 1 szwadronu: *porucznik Rafał Protasewicki.*

Dowódca 2-go szwadronu: Rotmistrz *Teodor Suchodolski*.

Dowódca 3-go szwadronu: Porucznik *Piotr Głogowski*.

Dowódca 4 szwadronu: Rotmistrz *Stanisław Riees*.

Oficerowie i podofic., tworzący personel instr. liczą się na etacie pułków.

Przydział personelu instrukcyjnego jest przydziałem stałym.

3) Skład.

4 szwadrony po 184 podofic. (aspirantów na podoficerów).

Frekwentanci liczą się na etacie swych pułków, do których powracają po ukończeniu kursu.

4) Czas trwania kursu.

6 miesięcy.

5) Początek kursu.

Z dniem 15 września 1919 r.

Plan nauki i wyćwiczenia w centralnym obozie szkół Podoficerów Jazdy.

Program niniejszy zawiera główne wytyczne dla wykształcenia podoficera i instruktora Jazdy.

Podstawą tego programu jest program 3-miesięcznego wyszkolenia rekruta wydany przez Generalny Inspektorat Jazdy pod Nr. 12145/III z dnia 23/VIII 1919 r.

Opierając się na tym programie, oraz kierując się poniżej podanymi wskazówkami, D-two obozu wypracuje szczegółowy program, wymagając z całą bezwzględnością od podległych d-ców szwadronów i instruktorów ścisłego wykonania tegoż.

Wszelkie ćwiczenia i wykłady prowadzić według regulaminów i przepisów, zatwierdzonych przez Generalny Inspektorat Jazdy; wszelkim próbom zaprowadzenia zmian na własną rękę, oraz wszelkim naleciałościom b. armji zaborczych należy energicznie przeciwdziałać.

Należy również tępić bezwzględnie wszelką miękkość, niedbalstwo i niedokładność; osobniki zaś nieodpowiednie, nie oglądając się na posiadany przez nich stopień, jako szkodników usunąć.

Personel instruktorski musi stanąć na wysokości swego zadania. Należy od niego wymagać maximum wysiłków w wykonaniu pracy wyszkolenia.

Uczniów należy również już zawczasu przyzwyczaić do jaknajwiększej wydajności pracy. Najpotężniejszym czynnikiem pod tym względem, zachęcającym do niesienia ostatniego wysiłku, aż do osiągnięcia celu, będzie zawsze odpowiednie wy-

robienie ducha patryotyzmu i ambicji zarówno u instruktorów, jak i u uczniów.

Każdy instruktor powinien sobie uświadomić, że karność tam się kończy, gdzie obawa o własne bezpieczeństwo staje się silniejszą, niż poczucie obowiązku, a tylko siła ducha i głęboko odczuwany patryotyzm przetrwa najcięższe próby ognia. W tym też kierunku powinien przede wszystkim wychowawczo działać.

Nadanie całemu wyszkoleniu cech sportowych może tylko w dodatni sposób wpłynąć na wychowanie młodego żołnierza.

Tak samo należy na każdym kroku popierać i podkreślać tradycje i kawaleryjski esprit du corps, oraz ogólne poczucie przynależności i przywiązania do swojego rodzaju broni, a w szczególności do swego pułku.

W wymaganiach, stawianych uczniowi, nie przekraczać w żadnym wypadku granicy, uznanej przez doświadczenie, jako maximum wydajności pracy żołnierza, w przeciwnym razie bowiem, przemęczywszy żołnierza, nie tylko nie osiągniemy wyników pożądanых, lecz wzbudzimy wprost znęczenie.

Ścisłość i dokładność w wykonaniu każdego szczegółu nie może również być przyczyną tłumienia indywidualności, oraz tego polotu i rozmachu, który powinien cechować wszelką czynność jazdy.

Obóz ma do spełnienia poważne zadania; na zastępach młodych podoficerów, wyszkolonych w obozie, opierać się będą w przyszłości pułki nasze; wzory i metody, wniesione przez absolwentów do pułku, stworzą podstawę dla systemu wyszkolenia jazdy polskiej.

Głębokie przeświadczenie o ważności zadania obozu powinno być myślą przewodnią w pracy personelu instrukcyjnego; dodatnie zaś wyniki, dostosowane do powagi chwili obecnej można jedynie osiągnąć w wyniku ciężkiej, odpowiedzialnej i celowej pracy, pełnej poświęcenia, wiary i ideowości.

I. Zasady ogólne.

1) Zadanie Centralnego obozu Jazdy polega na wykształceniu żołnierza w ten sposób,

- a) by: mógł pełnić funkcje podoficera w polu,
- b) by mógł w kadrze jako instruktor, pod kierownictwem oficera, wykształcić rekruta.

2) Wyszukolenie w Centralnym Obozie Jazdy trwa 5 miesięcy (120 dni pracy) od chwili rozpoczęcia zajęć.

Czas dzieli się na dwa okresy, a mianowicie:

I. Okres: Powtórzenie szkoły rekruta. Zajęcia mają być prowadzone w ten sposób, by przy szkoleniu jednocześnie wyrabiać umiejętność instruowania. Szczególny nacisk kłaść na wyszkolenie

pojedynczego żołnierza. Czas trwania I okresu—3 miesiące (12 tygodni czyli 72 dni pracy).

II. Okręg: Musztra formalna i bojowa w sekcji, w plutonie i w szwadronie. Ćwiczenia prowadzić w ten sposób, by zaznajomić każdego z uczniów z prowadzeniem sekcji i plutonu, przyczem główny nacisk kłaść na dowodzenie sekcją w polu. Zdolniejszych uczniów szkolić w dowodzeniu plutonem.

Zaznajamiać szczegółowo z pełnieniem służby podoficerskiej w praktyce.

Czas trwania II okresu—2 miesiące (8 tygodni czyli 48 dni pracy).

Generalny Inspektorat Jazdy przewiduje po ukończeniu kursu odbycie dodatkowego III okresu, trwającego jeden miesiąc (24 dni pracy), a poświęconego wyłącznie ćwiczeniom taktycznym, ćwiczeniom w zakresie służby polowej, oraz ćwiczeniom w ostrem strzelaniu w szwadronie i pułku przy współdziałaniu innych rodzajów broni.

3) Podczas szkolenia należy się trzymać następujących wskazówek:

Jak już kilkakrotnie podkreślano, szkolenie winno się opierać na indywidualnem wyszkoleniu każdego żołnierza i konia z osobna. Obecne czynności jazdy na froncie: służba wywiadowcza i meldunkowa, służba jazdy dywizyjnej: stawiają daleko idące wymagania pod względem osobistej tężyzny każdego pojedynczego jeźdźcy, walka zaś piesza

wymaga najwyższej samodzielności w działaniu każdego jeźdźca z osobna.

Jednem z najpoważniejszych zadań wyszkolenia młodego jeźdźca jest jazda konna; wyrabia ona charakter, przytomność umysłu i szybką decyzję.

Największy nacisk należy zatem kłaść na wyrobienie młodych podoficerów, jako odważnych i zręcznych jeźdźców.

Nie wolno przeoczyć żadnej sposobności, by rozwinąć umiejętność kierowania koniem, uzdolnić jeźdźca do największej niezależności od terenu, oraz do wyrobienia zręczności we władaniu bronią, niezależnie od siedzenia i bez przeszkadzania koniowi.

Równolegle do wyszkolenia jeźdźca idzie wyszkolenie strzelca.

Musi on posiadać pełne zaufanie do swej broni i z karabinem w ręku czuć przewagę nad przeciwnikiem, da się to jednak tylko wówczas osiągnąć, gdy sam dobrze strzela i bagnetem na broni sprawnie włada.

Szczególnie należy pracować nad rozwojem umysłowym i rozbudzeniem wrodzonej inteligencji. Stosowna działalność oświatowa, wpływ przełożonych, zajmowanie się żołnierzem w godzinach poza służbowych, oraz prowadzenie wykładów odpowiedniej treści dadzą niewątpliwie pożądane wyniki,

D-two obozu oraz d-cy szwadronu muszą dążyć wszelkimi drogami do rozbudzenia dobrowolnej karności, opartej na ambicji i poczuciu obowiązku.

Żywa karność, oparta na dobrowolnem poddaniu się przepisom i rozkazom, poddaniu, wypływającem z pełnego zaufania w celowość i konieczność wymaganych wysiłków, wzbudzi w młodym jeźdźcu jego dumę żołnierską i nakłoni go do pełnienia swoich obowiązków nawet wtedy, gdy nie spoczywa na nim oko przełożonych, albo wówczas, gdy nie otrzymał osobnego rozkazu. Doprowadzi go ona do najwyższego napięcia wszystkich sił, do wiernego trwania w najcięższych okolicznościach, oraz poświęcenia bez wahania zdrowia i życia, gdy służba dla ojczyzny tego wymaga.

By wzbudzić jednak tę dobrowolną ideową karność, musi przełożony sam posiadać kwalifikacje moralne i fachowe, zmuszające mimowoli do poszanowania. Nie szlify oficerskie lub podoficerskie, lecz tylko tężyzna osobista zdobędzie mu zaufanie i wiarę swoich podwładnych, tworząc tem samem trwałą podstawę karności.

Zaufanie swoich podwładnych zdobędzie sobie instruktor pozatem troskliwem staraniem się o dobro żołnierzy.

Przez częste pogadanki w formie zupełnie swobodnej pozyska instruktor cenne informacje o stosunkach osobistych swoich podwładnych, ich

poziomie umysłowym, inteligencji, ambicji, zapatrywaniach i t. d.; mogą one dać cenne wskazówki do poznania i wykorzystania indywidualności żołnierza podczas wyszkolenia.

Zbliżając się w ten sposób do swoich podwładnych, staje się przełożony—nie tracąc w niczem na swej powadze—starszym kolegą i prawdziwym przewodnikiem swoich żołnierzy, za którym zawsze i wszędzie chętnie podążą.

Dążąc do tego celu musimy zasadniczo stawiać treść ponad formę. Ćwiczenia nie mogą nigdy przejść w schemat, zabijający osobistą inicjatywę; muszą być one zawsze dostosowane do rzeczywistości; licząc się z indywidualnością każdego pojedynczego jeźdźca, muszą ją doprowadzić do pełnego rozwoju.

Od pierwszej chwili należy wpajać w młodych podoficerów zasadę, że niema w polu gorszego przewinienia nad beczynność; błędy pod względem wyboru środków lub sposobów wykonania rozkazów można uwzględnić, biernego zaś i tępego oczekiwania rozkazów nie wybacza się nigdy.

Poza wyszkoleniem ściśle wojskowem dołoży D-two obozu wszelkich starań, by wychować powierzonych mu podoficerów na dzielnych obywateli, gorących patriotów, którzy stanowią nie tylko obronę granic państwa na zewnątrz, lecz tworzą zarazem niezachwianą podporę ładu, porządku i bezpieczeństwa wewnątrz kraju.

PROGRAMY OKRESÓW.

Okres I (3 miesięczny).

Ogólne wskazówki.

Zasada: Uczyć jaknajwięcej w polu w rozmaitym terenie, pokazując i pouczając podczas ćwiczeń; wykładami i pogadankami w koszarach uczyć jedynie tego, czego inaczej nauczyć nie można.

W czasie ćwiczeń należy przerabiać nietylko ściśle wykonanie danego ćwiczenia w myśl przepisów regulaminów, lecz także zaznajamiać uczniów od samego początku z metodami szkolenia rekruta.

Dla wyrobienia pewności w zachowaniu się przed frontem oraz pewności poprawnego, energicznego wygłaszania komend przeznaczać uczniów możliwie często na dowódców i instruktorów.

Dążyć do tego, by uczeń przerabiał każde ćwiczenie nietylko jako żołnierz w szeregu, lecz również jako instruktor i podoficer przed frontem.

Wszelkie niedbalstwo pod względem komendy i wykonania tępić już w zarodku z całą bezwzględnością.

W tym okresie należy wplatać co tydzień jedno ćwiczenie nocne i jedno ćwiczenie polowe w połączeniu w większym marszem (do 20 kilometrów). Po każdym marszu staranny przegląd koni.

Szczególny nacisk kłaść na nauczanie porządku wewnętrznego, obejmującego szczegóły umundurowania, porządku w koszarach, zachowania się i t. d.

Program zajęć.

Podstawą do programu szkolenia w pierwszym okresie jest program 3 miesięcznego wyszkolenia rekruta, wydany przez Gen. Insp. Jazdy.

Szczegółowy program z odpowiednimi zmianami opracuje Dowództwo Obozu i przedłoży Gen. Insp. Jazdy do zatwierdzenia.

Okres drugi (dwumiesięczny).

Wskazówki ogólne.

W okresie drugim należy całkowicie przerebić musztrę formalną i szkołę walki w sekcji, plutonie i szwadronie, oraz pogłębić taktyczne i polowe wykształcenie uczniów przede wszystkim w zakresie służby dowódcy sekcji.

Plac musztry uważać za zło konieczne, wszelkie ćwiczenia prowadzić, o ile możliwości, na żywych przykładach w terenie dla żołnierza nieznanym.

Wykłady, służące do lepszego zrozumienia tematów tego okresu, ograniczyć do liczby ściśle niezbędnej.

Należy często ćwiczyć w udzielaniu pouczeń jako też w wydawaniu i spełnianiu rozkazów.

Każdy uczeń musi przerobić praktycznie:

I. Obowiązki patrolu wywiadowczego, ubezpieczającego, bojowego i łącznikowego.

II. Służbę sztafet rozstawnych.

III. Obowiązki dowódcy szpicy w marszu ubezpieczonym.

IV. Obowiązki Dowódcy wedety podoficerskiej.

V. Obowiązki Dowódcy warty.

VI. Obowiązki rozprowadzającego warty.

Ćwiczenia w jeździe konnej i we władaniu bronią prowadzić codziennie z największą sumiennością.

Osiągnięcie największej sprawności winno być punktem honoru każdego z uczniów.

Jazdę na ujeżdżalni ograniczyć do utrwalenia siedzenia i nauki indywidualnego ujeżdżania konia; zręczności w prowadzeniu konia nabywa się natomiast tylko w terenie.

Szczególny nacisk kłaść na branie przeszkód wszelkiego rodzaju.

Przeważna część pracy szkolnej w tym okresie polegać będzie na ćwiczeniach w polu. Na podstawie doświadczeń i spostrzeżeń, poczynionych przy tej sposobności, ułoży Dowództwo obozu szczegółowy program, określający porządek dnia w zależności od warunków pracy.

Program zajęć.

1. Gimnastyka bojowa.

2. Jazda konna i władanie bronią (patrz wskazówki ogólne).

3. Musztra formalna.

a) konno. WYROBIENIE SPRAWNOŚCI W DOWODZENIU SEKCJĄ we wszystkich szykach, w jeździe jako podoficer skrzydłowy i podoficer środkowy; zręczniejsi uczniowie jako podof. przed frontem plutonu.

Zręczność w stosowaniu każdego szyku zależnie od terenu, okoliczności i siły ognia.

Szybkie zsiadanie do walki pieszej i powrotne wsiadanie.

b) pieszo. Starać się każdą nadarzającą się sposobność (np. przegląd, apel, wymarsz do ćwiczeń pieszych, powrót z ćwiczeń pieszych i t. d.) wykorzystać dla powtórzenia przerobionych w poprzednim okresie ćwiczeń, jednak nie wyznaczać na to osobnego czasu w programie dnia.

4. Musztra bojowa.

Ćwiczenia taktyczne dadzą szerokie pole do powtórzenia wszystkich ćwiczeń poprzedniego okresu, jeżeli prowadzący ćwiczenia będą żądali do ścisłego przestrzegania istniejących przepisów. Szczególną uwagę trzeba zwrócić na to, że w obecnych

naszych warunkach, przy mało wyćwiczonym żołnierzu i podoficerze właśnie ćwiczenia polowe mogą spowodować rozluźnienie karności oraz wypaczenie zasad i wyćwiczenia nabytego w szkole rekruta. Najmniejszym odnośnym objawom zapobiec z całą energją.

Dowództwo obozu i Dowódcy szw. są osobiście odpowiedzialni za ścisłe przestrzeganie powyższego rozporządzenia.

W miarę możliwości należy przerobić każdy rodzaj służby polowej w dzień i w nocy.

Ćwiczyć w służbie polowej szczególnie służbę patroli wywiadowczych, łącznikowych, ubezpieczających i bojowych (w zakresie szwad. wywiadowczego), ćwiczenia w służbie forpocztowej (w zakresie wedety, placówki i szw. forpocztowego, główny nacisk na służbę placówki i wedety).

Ćwiczenia w służbie ubezpieczeń marszowych (głównie zachowanie się szpicy i flankierów).

Pozatem drobne zadania w zakresie boju samodzielnej sekcji, plutonu i szwadronu, oraz sekcji plutonu i szwadronu w związkach większych (atak i obrona) zarówno konno jak i pieszo.

Poniżej podaje się szereg zadań, które należy—nie ograniczając pozatem w niczem swobody dowódcy w układaniu programu ćwiczeń i ich przeprowadzeniu — przerobić z uczniami, stosując w praktyce przepisy służby polowej i regulaminu musztry.

- 1) Pluton jako straż przednia.
- 2) Pluton jako straż tylna.
- 3) Pluton jako ubezpieczenie flanki.
- 4) Pluton jako oddział wywiadowczy.
- 5) Pluton jako oparcie dla patroli wywiadowczych.
- 6) Wywiady poszczególnych obiektów (grzbietów, lasu, miejscowości i t. d.).
- 7) Pluton w służbie forpocztowej.
- 8) Pluton jako flanka ofensywna.
- 9) Pluton jako flanka defensywna.
- 10) Pluton jako jednostka samodzielna (mała wojna).
- 11) Spieszanie do walki pieszej.
- 12) Atak plutonu spieszonego i opanowanie punktu oporu.
- 13) Obsadzenie i utrzymanie punktów oporu.
- 14) Atak i obsadzenie przejścia przez rzekę.
- 15) Obsadzenie i obrona przejść przez rzekę.
- 16) Wszystkie fazy walki pieszej w najrozmaitszych terenach i okolicznościach.
- 17) Pluton zasłaniający kolumnę piechoty:
 - a) w marszu;
 - b) w czasie postoju;
 - c) przez nawiązanie kontaktu ze strażami przednimi;
 - d) przez zasłanianie flanki;
 - e) przez zasłanianie tyłów.
- 18) Pluton przeprowadzający rekwizycję.

- 19) Pluton przeprowadzający zniszczenie obiektów.
- 20) Pluton atakujący piechotę.
- 21) Pluton atakujący jazdę.
- 22) Pluton atakujący baterję.
- 23) Pluton atakujący konwój.
- 24) Pluton przeprowadzający napad.
- 25) Pluton urządzający zasadzkę.
- 26) Pluton jako eskorta konwoju.

SZWADRON.

- 1) Szwadron jako straż przednia.
- 2) " " " tylna.
- 3) " " detachment, ubezpieczający flankę.
- 4) Szwadron wywiadowczy.
- 5) Wywiad linji, obsadzonej przez przeciwnika.
- 6) Zasłanianie gromadzących się sił własnych.
- 7) Łączność z lotnikami, zasłanianie sił własnych, zajmujących pozycję.
- 8) Zasłanianie oddziałów, zagrożonych z kierunku niebezpiecznego.
- 9) Szwadron zasłaniający w czasie walki własną flankę jako flankę defensywną.
- 10) To samo jako flankę ofensywną.
- 11) Szwadron współpracujący z karab. maszyn. jako grupa bojowa.
- 12) Współdziałanie z innemi rodzajami broni.

13) Obsadzanie odcinka w terenie.

14) Atak i obsadzenie punktu oporu, albo przejścia przez rzekę.

15) Obsadzenie i obrona punktu oporu, albo przejścia przez rzekę.

16) Szarża konna przeciwko jeździe w formacjach zwartych i luźnych.

• 17) Szarża konna na piechotę.

18) Szarża konna na artylerję na pozycji.

19) Szarża i niepokojenie kolumny maszerującej.

20) Walka piesza we wszystkich fazach, w najrozmaitszych terenach.

21) Szwadron w służbie forpocztowej.

22) Szwadron jako osłona artylerji.

23) Rozwijanie się z cieśniny (defile).

24) Szwadron przeprowadzający rekwizycję.

25) Szwadron przeprowadzający niszczenie obiektów.

26) Szwadron przeprowadzający napad.

27) Szwadron urządzający zasadzkę.

Ćwiczenie należy układać w formie prostej a tem samem przystępnej dla każdego z uczniów; przeprowadzać je w warunkach możliwie odpowiadających rzeczywistości wojennej, ćwicząc stale z rzeczywistym lub markowanym przeciwnikiem.

Ćwiczenia służby polowej łączyć z ćwiczeniami bojowymi, używać naboju ślepych, wprowadza-

dzać do ćwiczeń jaknajczęściej karabin maszynowy.

Jak w pierwszym tak i w drugim okresie wpłatać co tydzień w program jedno większe ćwiczenie polowe w połączeniu z dłuższym marszem (do 30 kilometrów) i jedno ćwiczenie nocne.

Każde przerobione ćwiczenie należy omawiać, podkreślając zarówno dodatnie, jak i ujemne strony w wykonaniu.

Omawiania te muszą być krótkie, jędrne, treściwe i dostosowane do poziomu umysłowego żołnierza.

5) Ćwiczenia w budowie rowów strzeleckich i okopywaniu się.

Ćwiczyć tylko rzeczy niezbędne, potrzebne do walki ruchowej; łączyć je z ćwiczeniami taktycznymi. W razie, jeżeli w pobliżu szkoły znajdują się jakiegokolwiek dawne okopy, należy je do ćwiczeń wyzyskać.

6) W szkole strzelca prowadzić nadal ćwiczenia codzienne w składaniu i celowaniu, w strzelaniu na strzelnicy oraz w warunkach bojowych w terenie; przy każdej nadającej się sposobności ćwiczyć ocenianie odległości.

7) Karabin maszynowy.

Elementarne ćwiczenia z K. M. Strzelanie ostre K. M. Zadania K. M. w ataku i obronie.

8) Służba łączności.

Znajomość użycia sprzętu telefonicznego. Elementarne ćwiczenia w zakładaniu, niszczeniu i naprawie linii telefonicznych. Stacje podsłuchowe.

9) Praktyczne ćwiczenia w stosowaniu opatrunków w polu, oraz udzielanie pierwszej pomocy.

Praktyczne ćwiczenia przy stosowaniu pierwszej pomocy w razie załabnięcia lub zranienia konia.

Ćwiczenia w przybijaniu podkowy na zimno.

10) Rzucanie ostrych granatów ręcznych.

11) Służba garnizonowa i praktyczna służba wart.

12) Wykłady (patrz rozdział „Wykłady,,).

13) Pokazywanie najważniejszych robót technicznych i minerskich w polu (niszczenie i naprawa komunikacji, zakładanie i zapalanie pojedynczych min i t. p.).

WYKŁADY.

Poniżej podaje się treść poszczególnych wykładów, podkreślając zarazem ponownie konieczność praktycznego nauczania.

Podana treść wykładów obejmuje cały okres 5-miesięczny i stanowi uzupełnienie programu wykładów 3-miesięcznego wyszkolenia rekruta.

Dowództwo obozu uzgodni poniżej podane wykłady z wykładami programu 3-miesięcznego

wyszkolenia rekruta i rozłoży stosownie na okres 5-miesięczny wyszkolenia następnych działów:

1. Służba polowa.

1) Ogólne pojęcie o służbie wywiadowczej, a mianowicie:

a) Ogólne zasady (w skróceniu).

b) Siła i skład patrolu wywiadowczego i zasady działania (w terenie płaskim, górzystym, zaludnionym, niezaludnionym, wywiad lasu, wąwozów i t. d.)—szczegółowo.

2) Ogólne—o służbie łączności.

3) Ubezpieczenia marszowe:

a) Straż przednia, jej siła, skład i zadanie ogólne;

b) Straż boczna, jej siła, skład i zadanie ogólne;

c) Straż tylna, jej siła, skład i zadanie ogólne;

d) Siła, skład i zadanie szpicy i patrolu ubezpieczającego (szczegółowo).

4) Forpocztę:

a) Ogólne zasady i organizacja (ogólnie).

b) Szwadron forpocztowy (ogólnie).

c) Placówki (szczegółowo).

d) Wedety (szczegółowo).

e) Podśluchy i patrole (szczegółowo).

f) Służba łączności w forpocztach.

g) Hasło i odzew.

5) Marsze:

- a) Dyscyplina marszu.
- b) Uwalniania drogi w marszu.
- c) Szybkość w marszu.
- d) Marsz dzienny i nocny w lecie i w zimie.
- e) Marsz przez mosty, brody i lód.
- f) Przeprowadzenie przez rzekę, na tratwach, pontonach i wpław.
- g) Postoje i spoczynki w marszu.
- 6) Amunicja, uzupełnienie amunicji.
- 7) Zaopatrzenie w żywność, kuchnie polowe.

II. Regulamin służby wewnętrznej.

- 1) Porządek w koszarach i stajniach, w umundurowaniu i ekwipunku. Służba w szwadronie w dni powszednie i święta.
- 2) Obowiązki drużynowego,
Obowiązki furjera,
Obowiązki podoficera kuchennego,
Obowiązki podoficera magazynowego,
Obowiązki podoficera broni,
Obowiązki wachmistrza szefa,
Obowiązki organów inspekcyjnych.
- 3) Przegląd ekwipunku, broni i t. d. (przez kogo i jak się odbywa).
- 4) Urlopy.
- 5) Przepisy osobiste; pobory.

III. Dyscyplinarne przepisy karne.

- 1) Wykroczenia podlegające karaniu dyscyplinarnemu.
- 2) Osoby podlegające władzy dyscyplinarnej.
- 3) Lżejsze kary dyscyplin. dla podoficerów.
- 4) Kary dyscyplin. dla st. żołnierzy i szeregowców.
- 5) Kary dodatkowe (odebranie swobody rozporządzenia swym żołdem, wcześniejsze powracanie do koszar i t. d.)
- 6) Zażalenia przeciw otrzymanej karze dyscyplin.

IV. Zasady korespondencji wojskowej

- 1) Ogólne przepisy dla korespondencji w polu, karty meldunkowe i t. p.
- 2) Księga ewidencyjna.
- 3) Księga kar.
- 4) Inne księgi szwadronowe.

V. Czytanie map.

- 1) Umiejętność orjentowania się w terenie przy pomocy:
 - a) kompasu,
 - b) słońca,
 - c) gwiazd,
 - d) księżyca,
 - e) wskazówek przyrody,

2. Umiejętność orjentowania się podług mapy w terenie przy pomocy:

a) uzgodnienia kierunku geograficznego mapy i terenu;

b) przedmiotów w terenie.

3. Umiejętność czytania map niemieckich (1:100000 i 1:300000) i austriackich (1:75000 i 1:200000).

4. Umiejętność sporządzania szkiców (placówki, wywiadu terenowego, przedpoła, odcinka okopów, plutonu i t. p.).

VI. Służba przy koniu.

Anatomja konia w elementarnych zarysach.
Rozpoznawanie wieku konia.

Obchodzenie się z koniem (w garnizonie, pochodach, po robocie, przy większych marszach; wytrzymałość konia, czyszczenie konia).

O stajni i pielęgnowaniu konia w stajni.

Główne zasady karmienia, pojenia konia, gospodarowanie obrokiem i słomą.

Pielęgnowanie kopyt i kucie koni.

Rozpoznawanie najczęstszych chorób u konia, pierwsze zabiegi przed przybyciem weterynarza.

Pakowanie siodła, siodłanie i kielznanie.

Przechowywanie ekwipunku końskiego.

VII. Główne zasady organizacji armji.

Elementarne pojęcia, do dywizji piechoty i brygady jazdy włącznie przy podkreślaniu znaczenia i współdziałania wszystkich rodzajów broni.

VIII. Historia Polski.

Ogólny zarys historii Polski z uwzględnieniem okresu świetności oręża polskiego; przyczyny upadku Polski; walki naszego narodu o niepodległość.

IX. Nauka czytania i pisania oraz rachunki w zakresie szkoły ludowej.

OGÓLNE WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE OBOZU JAZDY.

Centralny Obóz Jazdy posiada organizację analogiczną pułkowi jazdy o 4 szwadronach.

Dowódca obozu posiada prawa dowódcy pułku.

Centralny obóz jazdy podlega:

Organizacyjnie i pod względem wyszkolenia Gen. Insp. Jazdy, oraz w drodze służbowej przez oficera sztabowego Insp. Jazdy przy D. O. G. Lwów—dowódcy wymienionego D. O. G.

Administracyjnie i gospodarczo zależy od D. O. G. Lwów.

Po rozpoczęciu kursu wymiana uczniów może nastąpić tylko z powodu słabości albo w wypad-

kach godnych uwzględnienia, i to wyłącznie w pierwszym miesiącu po rozpoczęciu kursu.

Wszelki ubytek uczniów po 15 października nie będzie uzupełniony.

Zmiany osobiste mogą nastąpić tylko za poprzednią zgodą Gen. Insp. Jazdy.

W czasie trwania kursu zabrania się udzielania urlopów tak dla instruktorów, jakoteż i dla uczniów.

Wyjątek stanowią urlopy w czasie świąt oraz w szczególnych wypadkach (np. wypadek śmierci w najbliższej rodzinie i t. p.).

Zarówno instruktorzy, jak i uczniowie są na czas trwania kursu zwolnieni od wszelkiej służby garnizonowej.

Dowództwo obozu prowadzi dokładną ewidencję każdego frekwentanta zawierającą spostrzeżenia dotyczące postępów i charakteru uczniów, ogólnego zachowania się w służbie i poza służbą, ambicji i pilności oraz uzdolnienia w zakresie ogólnym; oprócz tego kwalifikacje ucznia jako jeźdźca i instruktora.

Po ukończeniu szkoły odbędzie się przegląd szkoły przez komisję, którą wyznaczy Gen Insp. Jazdy.

O ile ilość dni opuszczonych przez frekwentantów w ciągu kursu przekracza liczbę 28 (cztery tygodnie) kurs nie liczy się, jako odbyty. W tym

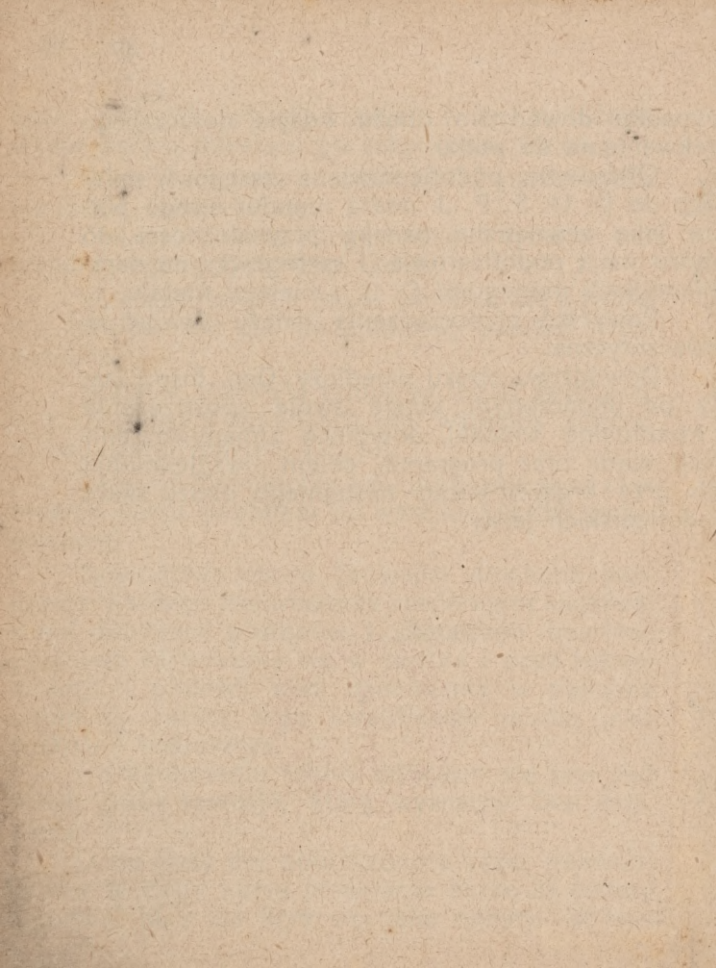
wypadku dowództwo obozu odsyła dotyczącego frekwentanta do pułku.

Oficerowie, podoficerowie i szeregowi, należący do D. O. S. P. J. noszą mundur swego pułku; jako zewnętrzną oznakę przynależności do obozu mają podoficerowie i szeregowcy na naramiennikach monogram O. J. z białego metalu.

Powyższe rozporządzenia należy uważać za prowizoryczne.

Dowództwo obozu przedłoży Gen. Insp. Jazdy po ukończonym kursie swoje spostrzeżenia i ewentualne wnioski, dotyczące zmiany organizacji etatu oraz programu, celem uwzględnienia ich przy organizowaniu następnego obozu szkół podoficerskich jazdy.

Porządek dnia normalnego

w C. O. S. P. J.

GODZINA	T R E Ś Ć Z A J Ę Ć	P R O W A D Z A J A C Y Ć W I C Z E N I A
5.30—6.30	Pobudka, ubieranie się, czyszczenie, porządkowanie koszar, śniadanie	Oficer służby szwadron.
6.30—7.00	Apel poranny i modlitwa	Sekcyjni i wachmistrz szef
7.00—7.30	Gimnastyka	Oficer służby szwadronowej
7.45—8.30	Wytarcie koni, siodłanie	Sekcyjni i wachmistrz szef
8.30—11.00	Szkolenie żołnierza konne (jazda konna, służba polowa, ćwiczenia bronią)	Dowódca szwadronu
11.00—12.00	Otarcie koni, siodła i rzędu końskiego	Sekcyjni i wachmistrz szef
12.00—14.00	Odpooczynek	
14.00—16.00	Wyszkolenie żołnierza piesze, musztra piesza, szkoła walki i strzelca	Dowódca szwadronu
16.15—16.45	Czyszczenie broni	Podoficer broni
16.45—17.00	Rozkaz	Oficer służby szwadronu
17.00—18.00	Pogadanka	Oficer służby szwadronu ew. dowódca szwadronu
18.00—19.30	Czyszczenie koni i rynsztunku końskiego	Sekcyjni i wachmistrz szef
19.30—20.00	Kolacja i wolne	
20.00—20.45	Naprawa ubrania i ekwipunku	Sekcyjni i wachmistrz szef
20.45—21.00	Apel wieczorny, modlitwa	Oficer służby szwadronu
21.00—	Capstrzyk	Oficer służby szwadronu
U w a g i:	Raport codzienny odbywa dowódca szwadronu między godziną 11 i 12 przed południem. Karmienie koni odbywa się przez warty stajenne między 5.30—6.30, 12.00—13.00, 19.00—20.00 pod nadzorem podoficera stajennego i kontrolą oficera służby szwadronowej.	

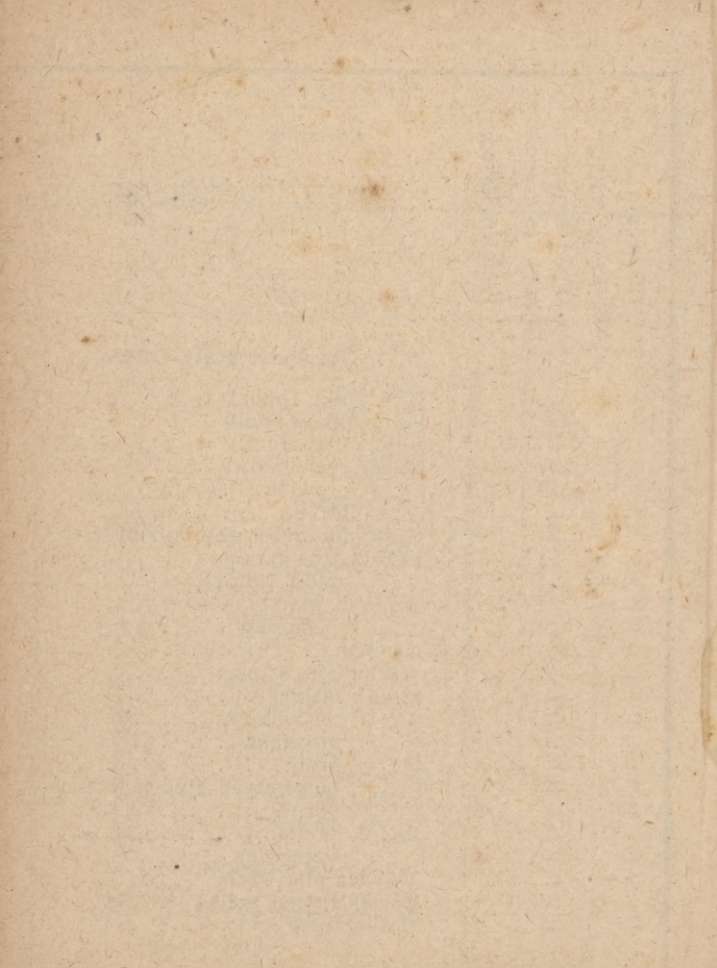
Porządek dnia w Sobotę

do godz. 14	j a k w d z i e ń n o r m a l n y	
14.00—16.45	Czyszczenie koszar	Wachmistrz szef
16.45—17.00	Rozkaz	Oficer służby szwadronowej
17.00—18.30	Czyszczenie koni i ekwipunku końskiego	Wachmistrz szef i sekcyjni
18.30—20.45	Kolacja, wolne wyjście na miasto	
20.45—21.00	Apel wieczorny, modlitwa	Oficer służby szwadronowej
21.00	Capstrzyk	

Porządek dnia w Niedziele

6.30—7.30	Pobudka, ubieranie się, czyszczenie, porządkowanie koszar, śniadanie.	Oficer służby szwadronowej
7.30—9	Czyszczenie koni i ekwipunku	Sekcyjni i wachmistrz szef
9—10	Apel umundurowań, przegląd koszar	Wachmistrz szef
10—11	Msza	
11—12	Pogadanka, czytanie artykułów wojennych i t. d.	Dowódca szwadronu
12—14	Obiad, wolne.	
14—20.45	Rozkaz, wolne wyjście na miasto	Oficer służby szwadronowej
20.45—21	Apel wieczorny, modlitwa	
21—	Capstrzyk	

Oficerowie	Urząd. wojsk.	Podof. i szereg.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ż o ł n i e r z e								K o n i e				Inwentarz				Instrum. szanć.				Uzbrojenie				Instr. kow.		UWAGI		
				Frontowi				Niefrontowi				Wierz.		Zaprzęgowe	Ogółem	Siodł. z ryn.	Siodł. jucz.	Wozów	Uprzęży	Łopaty małe	Kilofy	Toporków	Piłek mał.	Nożyc do dr.	Szable	Lance	Karab. z bag.	Rewolwery	Kućnie pol.		Torby z ins.	
				Podoficer	St. żołn.	Szereg.	Ogółem	Podoficer	St. żołn.	Szereg.	Ogółem	Oficer	Żołnierz																			
I. Personel stały D-two.																																
1	—	2	D-ca pułku (pułk.)	—	—	1	1	—	—	1	2	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
2	—	4	Pomocników (podp.)	—	—	2	2	—	—	2	4	2	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	
1	—	2	Adjutant (porucz.)	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
1	—	2	Oficer rachunkowy	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
1	—	2	" " prowjant.	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
1	—	2	" " broni	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
1	—	2	" " tabor. zarazem k-dant sztab.	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
—	1	2	Lekarz star. (kap.)	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
—	1	2	" " młod. (por.)	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
—	1	2	Weteryn. starszy	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
—	1	2	" " młodszy	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	Kapelan	—	—	1	1	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	Wachmistrz sztab.	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	3	Podof. pisarzy	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	" " rachunkow.	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	" " prowjant.	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	" " broni	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	" " taborowych (jeden z nich por.)	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	Podof. sanitarny	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	" " weterynar.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	Trębacz płk. wach.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	Kowali (jeden majst.)	1	1	—	2	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	2	—	
—	—	2	Ordynansów kanc.	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	3	" " klubu oficer.	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	Kucharzy	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	Kuchnia polowa	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	Wóz furażowy	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	" " prowjantowy	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	" " kancelaryjny	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	" " medyczny	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	" " weterynar.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	" " sanitarny	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	" " klubu oficer.	—	—	—	—	—	—	2	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	" " bagażowy	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	ekwipaż pułkowy	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4 Szwadrony.																																
4	—	8	D-ców szwadr. (rtm.)	—	—	4	4	—	—	4	4	4	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	—	—	—	—	
16	—	32	Oficer. pluton.	—	—	16	16	—	—	16	16	16	32	16	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	32	—	—	—	—	—	—	
8	—	—	Podchorążych	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	Wachmistrz. sztab.	4	—	—	4	—	—	—	—	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	16	" " linjowych	16	—	—	16	—	—	—	—	16	16	16	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	Podof. rachunkow.	—	—	—	—	4	—	—	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	" " prowjantow.	—	—	—	—	4	—	—	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	" " broni	4	—	—	4	—	—	—	—	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	" " furazerów	—	—	—	—	4	—	—	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	" " sanitarnych	—	—	—	—	4	—	—	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	" " kowali (majst.)	4	—	—	4	—	—	—	—	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	" " weterynarji	—	—	—	—	4	—	—	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	8	Pisarzy	—	—	—	—	—	4	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	Trębaczy	4	—	—	4	—	—	—	—	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	32	Plutonowych	32	—	—	32	—	—	—	—	32	32	32	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	32	Kaprali	32	—	—	32	—	—	—	—	32	32	32	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	16	Kowali	—	16	—	16	—	—	—	—	16	16	16	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	8	Rymarzy	—	—	—	—	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	8	Szewców	—	—	—	—	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	8	Krawców	—	—	—	—	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	8	Kucharzy	—	—	—	—	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	Kuchnie polowe	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	Wozy prowjantowe	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—</											

PRZEPISY SŁUŻBOWE.

WYDANO DUKIEM:

1. Artykuły wojenne W. P. (Wydanie II) -
2. Plechoła (cz. I. Musztra formalna, cz. II. Szkoła walki) (wyd. II) - - - - - 1.60
3. I. Obowiązki Dowódcy Pułku; II. Obowiązki Dowódcy Bataljonu - - - - - .40
4. Obowiązki Dowódcy Kompanji - - - - - .35
5. Obowiązki Sierżanta Sztabowego - - - - - .35
6. I. Obowiązki Podoficera Magazynowego
II. Obowiązki Furjera - - - - - .25
7. Obowiązki Drużynowego - - - - - .25
8. Obowiązki Podoficera Kuchennego - - - - - .10
9. Obowiązki Podoficera Broni - - - - - .25
10. Karabin Mauzera M.98 - - - - - .70
11. Przepisy strzeleckie - - - - - 1.20
12. Służba garnizonowa - - - - - .60
13. Wojenne przepisy ewidencyjne - - - - - .50
14. Dyscyplinarne przepisy karne dla armji - - - - - .80
15. Przepisy o drodze służbowej przy wnoszeniu zażaleń (wyd. II) - - - - - .42
16. Przepisy sanitarne pokojowe - - - - - 2.20
17. Przepisy do oceny zdolności do służby wojskowej - - - - - 2.40

**Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu**

CM 314484

000-314484-00-0

18. Regulam	(część I)	
19. Regulam	(część II)	
20. Rząd końs		
21. Szkoła pol		
22. Program K		
23. Opis i rysu		
24. Obowiązki		
25. Ujeżdżanie podjezdaków	- - - - -	— .55
26. Tymczy post. org. Ministr. sl. żandarmerji		1.—
27. Instrukcja specjalna dla żandarmerji peł- niącej służbę w głębi kraju	- - - - -	— .50
28. Postanowienia organiczne i uzupełnienie instrukcji służbowej dla żandarmerji polowej, pełniącej służbę na terenie operacyjnym	- - - - -	— .75
29. Regulamin Kawalerji	- - - - -	6.—
30. Nauka jazdy konnej	- - - - -	2.50
31. Instrukcja minerska	- - - - -	2.30

W OPRACOWANIU:

1. Służba polowa.
2. Regulamin gimnastyki.
3. Regulamin artylerji: przepisy strzeleckie.
4. " " wywiad.
5. " " musztra piesza.